

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ**
 Ημερομηνία: Σάββατο, 02-04-2011
 Σελίδα: 8
 Μέγεθος: 416 cm²
 Μέση κυκλοφορία: 40890
 Επικοινωνία εντύπου: (210) 9296001
 Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Σκηνοθέτες και σενάρια σε θαυμαστά βιβλία

Κυριακάτικο έθνημα, ζήτημα του ελληνικού κινηματογράφου, που μέσα από τον φακό του Μιχάλη Κακογιάννη πήρε διεθνείς διαστάσεις, φτάνοντας τέσσερις φορές στο Φεστιβάλ των Κανών και δύο στις υποψηφιότητες για Όσκαρ ξενόγλωσσας ταινίας. Ελλη Λαμπέτη, Μελίνα Μερκούρη, Ειρήνη Παπά, τρεις γυναίκες, τρεις ηθοποιοί που υπό τις σκηνοθετικές οδηγίες του Κακογιάννη άφησαν ανεξίτηλο το στίγμα τους στον ελληνικό και παγκόσμιο κινηματογράφο, ποζάρουν σε αυτό το λεύκωμα της κινηματογραφικής παρακαταθήκης ενός μεγάλου «auteurs», από τους λίγους που ευτύχησε να δει αυτός ο τόπος. Ο Δημήτρης Χορν, ο Μάνος Κατράκης, ο Αντώνι Κοΐνι και τόσο άλλοι

Μιχάλης Κακογιάννης
Κινηματογράφος
 επιμέλεια: Γιώργος Πηλιχός
 εκδόσεις Μίλητος -
 «Ίδρυμα Μιχάλη Κακογιάννη»,
 σ. 403, € 100,95

είναι εκεί και ξαναζωντανεύουν μέσα από αυτή τη συλλογή φωτογραφιών. Η φωτογραφία είναι ένα σημαντικό κομμάτι του κινηματογράφου και κάθε ταινία, πέρα από τις ερμηνείες, το σενάριο και τη σκηνοθεσία, υπό την ευρεία έννοια του όρου κρίνεται από αυτήν. Ο Μιχάλης Κακογιάννης ανοίγει τα χαρτιά του και το προσωπικό του αρχείο και μας ξαναείνει στον κινηματογραφικό του κόσμο καρέ καρέ, από την πρώτη ταινία του, το *Κυριακάτικο έθνημα* (1954), που άνοιξε ένα νέο δρόμο στο ελληνικό σινεμά, μέχρι την τελευταία, *Ο Βυσσινόκηπος* (1999). Οι ταινίες του «ζαναπαίζονται» σαν σε αργή κίνηση, μέ-

σα από τα βλέμματα, τις εκφράσεις, τους μορφασμούς και τις στάσεις των ηθοποιών. Η πολυτελής έκδοση, σε επιμέλεια του Γιώργου Πηλιχού, εκτυλίσσεται «κινηματογραφικά», δίνοντας έμφαση κυρίως στη φωτογραφία, χωρίς όμως να ξεχνά τον «αφηγητή». Δίπλα από τις φωτογραφίες, μαρτυρίες, προσωπικές εμπειρίες του ίδιου του δημιουργού, των συνεργατών του, κριτικές από ελληνικά και διεθνή έντυπα και μικρές «ποιητικές» περιγραφές, όχι μόνο της ίδιας της στιγμής που απαθανάτιστηκε, αλλά και της διαδικασίας για τη γέννησή της μαγεύουν τον αναγνώστη - θεατή. Οι ιλουστρασιόν σελίδες, που σε μαύρο φόντο αναδεικνύουν τη σκηνή σαν άλλο πανί της σθόνης, προβάλλουν ένα

σπονδυλωτό έργο-ντοκουμέντο για την ιστορία του ελληνικού σινεμά. Η Ελλη Λαμπέτη ανοίγει την σθόνη καθώς ανοίγει τα μάτια της ξαπλωμένη στο κρεβάτι με αυτά τα τεράστια μάτια ορθάνοιχτα στην αγκαλιά του Γιώργου Φούντα και ίσως η πιο εντυπωσιακή φωτογραφία του λευκόματου είναι η έκφραση και το βλέμμα της Εκάβης, Katharine Herburn, από τις *Τρωάδες*, που ακόμη κι αν δεν της είχε δώσει κάποιος ιδιαίτερη σημασία στην ταινία, αυτή της η φωτογραφία θα στοιχειώσε τη μνήμη του για πάντα.

Χριστίνα Kallas Καλογεροπούλου είναι σεναριογράφος - παραγωγός και διδάσκει σενάρια από το 1998 στην Ακαδημία Κινηματογράφου και Τηλεόρασης του Βερολίνου και από το 2004 στο Τμήμα Κινηματογράφου της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ, ενώ πολύ πρόσφατα διορίστηκε από τον υπουργό Πολιτισμού, Π. Γερούλιανό, μέλος του νεοσύστατου Δ. Σ. του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου. Με το βιβλίο της για το *bio/pic*, το κινηματογραφικό και τηλεοπτικό είδος που αντιστοιχεί στη μυθιστορηματική βιογραφία και προκύπτει από τον συνδυασμό των αγγλικών όρων biography και picture, έρχεται να καλύψει ένα βιβλιογραφικό κενό, όχι μόνο της ελληνικής βιβλιογραφίας.

Η συγγραφέας βλέπει καταρχήν το *bio/pic* από την πλευρά του σεναρίου και το προσεγγίζει με κριτική και αναλυτική διάθεση, ώστε το κείμενό της να έχει πέρα από έναν εξαντλητικό ταυτόχρονα κι έναν διδακτικό χαρακτήρα. Κινητήριος μοχλός στη διεξαγωγή της έρευνάς της είναι η επιστροφή των ταινιών και σειρών αυτού του είδους στην επικαιρότητα και αναγνώριση και από την άλλη, πως η κινηματογραφική βιογραφία μπορεί να γεννηθεί και να αποδομηθεί «ήρωες», ειδικά σε μια περίοδο κρίσης. Στο πρώτο μέρος, λοιπόν, του βιβλίου η συγγραφέας κάνει μια αναδρομή στις σημαντικότερες, βασισμένες σε βιο-

γραφικό υλικό, ταινίες και σειρές που έχουν γυριστεί στην ιστορία του κινηματογράφου και της τηλεόρασης, ερευνώντας τη σχέση μυθοπλασίας και πραγματικότητας και τα εποχικά φαινόμενα της «λατρείας του γεγονότος» και της «τιραννίας της οικειότητας». Πόση αλήθεια κρύβεται όμως πίσω από ένα *bio/pic*; Ακόμη κι ένα ντοκιμαντέρ διηγείται την αλήθεια του σκηνοθέτη του και όχι απαραίτητα της αντικειμενικής πραγματικότητας. Τα reality shows δεν είναι εύκολο να στηριχθούν στο reality (πραγματικότητα) από τη στιγμή που το κίνητρο και ο σκοπός τους είναι να αποτελούν shows (θεάματα).

Στο δεύτερο και εκτενέστερο μέρος του βιβλίου η συγγραφέας καταπιάνεται με ένα case study, μια μελέτη, οπουδήποτε περίπτωσης, που χωρίζεται σε τρία μέρη και περιλαμβάνει μια διεξοδική ανάλυση και τεκμηριωμένη περιγραφή τριών ειδών *bio/pic*. Προσχέδιο τηλεοπτικής σειράς, σενάρια τριών επεισοδίων και προσχέδιο κινηματογραφικής ταινίας είναι οι τρεις θεματικές με τις οποίες καταπιάνεται η συγγραφέας επί του πρακτέου και μέσα από αυτή της την κατάθεση δίνει, εκτός από έναν θεωρητικό οδηγό, και ένα εγχειρίδιο για κάθε επίπεδο σκηνοθέτη που θα ήθελε να καταπιάνεται με την τηλεοπτική και την κινηματογραφική βιογραφία.

Χριστίνα Kallas
 Καλογεροπούλου
Bio/Pic
 ή *Οι Ζωές των Λίγων*
 Ανάπτυξη σεναρίου
 με βάση βιογραφικό υλικό
 εκδόσεις Πατάκι,
 σ. 376, € 22

Αντου Δημοπούλου